

Sygn. akt III SW 17/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)
SSN Katarzyna Gonera
SSN Dawid Miąsik
SSN Zbigniew Myszka
SSN Krzysztof Rączka
SSN Romualda Spyt
SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi partii politycznej "K."
na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 19 października 2016 r.
w przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 grudnia 2016 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 19 października 2016 r. Państwowa Komisja Wyborcza (dalej również jako PKW) na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38a ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 155, poz. 924, ze zm.) postanowiła odrzucić sprawozdanie partii politycznej K. (dalej również jako: partia) o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2015 r. z powodu naruszenia art. 24 ust. 8 oraz art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

PKW ustaliła, między innymi, że w okresie sprawozdawczym partia posiadała rachunek podstawowy nr (...) oraz 16 rachunków pomocniczych, wymienionych w sprawozdaniu, otwartych w Banku (...) S.A. Rachunki te zostały zlikwidowane 25 września 2015 r. Ponadto partia posiadała rachunek podstawowy nr (...) oraz rachunek pomocniczy nr (...), prowadzone w (...) Bank S.A. Z rachunku bankowego kontrahenta Z. Spółki z o.o. dokonano dwóch wpłat na rzecz partii, w tym: na rachunek nr (...) w dniu 1 grudnia 2015 r. dokonano wpłaty kwoty 60 zł tytułem „D. U. - składka członkowska” oraz w dniu 4 lutego 2015 r. na rachunek nr (...) dokonano wpłaty kwoty 15 zł tytułem „D. U. - składka członkowska”. Środki te nie zostały zwrócone wpłacającemu, zatem zostały przez partię przyjęte. Przyjęcie przez partię środków od podmiotu niebędącego osobą fizyczną, stanowi – według PKW - naruszenie art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, zgodnie z którym partii politycznej mogą być przekazywane środki jedynie przez obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy, uchybienie to skutkuje odrzuceniem sprawozdania. Przepis art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy o partiach politycznych ma charakter kategoryczny i nie pozostawia żadnego marginesu ocen, np. uwzględniania proporcji kwoty środków przyjętych z niedozwolonych źródeł do ogólnej kwoty przychodów partii politycznej, a także tego, czy naruszenie wskazanych przepisów nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamości przepisów ustawy o partiach politycznych.

W dołączonych do sprawozdania wykazach wpłat składek członkowskich oraz darowizn dokonanych na rachunki bankowe partii, stanowiących załączniki nr 1 i 2 do złożonego sprawozdania, w przypadku części członków (wpłaty na łączną kwotę 3.140 zł) oraz darczyńców (wpłaty na łączną kwotę 245 zł) nie podano miejsca zamieszkania osób dokonujących wpłat. PKW zwróciła się do partii o uzupełnienie załączników o miejsca zamieszkania wpłacających. W odpowiedzi skarbnik partii wyjaśnił, że nie ma możliwości zidentyfikowania osób dokonujących wpłat. Brak danych darczyńców oraz wpłacających składki uniemożliwił Państwowej Komisji Wyborczej stwierdzenie, że wpłaty zostały dokonane zgodnie z przepisami ustawy o partiach politycznych. Przyjęcie środków finansowych z nieudokumentowanych źródeł, stanowi naruszenie art. 25 ust. 1 ustawy o partiach

politycznych. Zgodnie art. 38a ust. 2 pkt. 4 ustawy o partiach politycznych, uchybienie to skutkowało, zdaniem PKW, odrzuceniem sprawozdania.

PKW ustaliła, że przysługująca partii dotacja podmiotowa w związku z udziałem partii w wyborach do Parlamentu Europejskiego, przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r., w wysokości 572.352,16 zł, nie została przekazana na rachunek bankowy partii, lecz bezpośrednio na rachunek bankowy kancelarii adwokackiej J. W. Z wyjaśnień skarbnika partii wynika, że partia podpisała umowę z kancelarią adwokacką J. W. na przyjęcie w depozyt środków pochodzących z dotacji podmiotowej. W dniu 25 lutego 2015 r. pełna kwota dotacji (572.352,16 zł) została przekazana przez Ministerstwo Finansów na rachunek kancelarii adwokackiej J. W., przy czym nr konta kancelarii został podany Ministrowi Finansów jako właściwy do przekazania przysługującej dotacji. Według PKW powyższe stanowi naruszenie określonych w art. 24 ust. 8 ustawy o partiach politycznych zasad gromadzenia środków finansowych partii politycznej. Stosownie do tego przepisu partia polityczna może gromadzić środki finansowe jedynie na rachunkach bankowych, z zastrzeżeniem art. 26a ustawy; przez rachunek bankowy należy rozumieć rachunek bankowy, którego dysponentem jest partia. Naruszenie wskazanego przepisu art. 24 ust. 8 ustawy o partiach politycznych – zgodnie z art. 38a ust. 2 pkt 3 ustawy – skutkuje odrzuceniem sprawozdania finansowego partii politycznej.

PKW ustaliła, że w okresie sprawozdawczym na rachunek funduszu wyborczego pozyskano środki w łącznej kwocie 208.363,56 zł, w sprawozdaniu wykazano przychody w wysokości 206.853,71 zł, które nie uwzględniały nadwyżki uzyskanej w dniu 19 lutego 2015 r. z rachunku Komitetu Wyborczego N. z wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego. W dołączonym do sprawozdania wykazie wpłat od osób fizycznych na rachunek funduszu wyborczego, stanowiącym zał. nr 3 do sprawozdania, nie podano miejsca zamieszkania części darczyńców, na łączną kwotę 10.455,18 zł. Informacje te nie wynikają także z zapisów historii rachunku bankowego. Według PKW przyjęcie środków finansowych z nieudokumentowanych źródeł, stanowi naruszenie art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych i zgodnie z art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy o partiach politycznych uchybienie to skutkuje odrzuceniem sprawozdania.

W skardze na powyższą uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej partia K. zarzuciła rażące naruszenie:

- art. 24 ust. 8 ustawy o partiach politycznych przez jego błędną interpretację oraz niewłaściwe zastosowanie przejawiające się w oczywście chybnym i sprzecznym z ustawą przyjęciu przez Państwową Komisję Wyborczą, że przepis zobowiązujący partię polityczną do utrzymywania środków na rachunku bankowym oznacza, że musi to być bezwzględnie i w każdym przypadku wyłącznie rachunek bankowy partii;

- art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych przez jego błędną interpretację oraz niewłaściwe zastosowanie przejawiające się w nieuzasadnionym przyjęciu, że przepis umożliwiający przekazywanie partii politycznej środków finansowych jedynie przez obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej: a) zabrania dokonywania wpłat na rzecz partii politycznej z rachunku bankowego osoby prawnej w sytuacji, w której nie budzi wątpliwości, że faktycznym darczyńcą jest obywatel polski mający stałe miejsce zamieszkania na terenie RP; b) oznacza konieczność precyzyjnego zidentyfikowania tego miejsca zamieszkania darczyńców oraz ujawnienia tych danych w zapisach historii rachunku bankowego;

- art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych przez przyjęcie, że K. - rzekomo wbrew przepisom powszechnie obowiązującego prawa - przyjęło dwie wpłaty (w dniu 1 grudnia 2015 r. w wysokości 60 zł oraz w dniu 4 lutego 2015 r. w wysokości 15 zł) o łącznej wysokości 75 zł. W ocenie skarżącej brak jest obecnie podstaw prawnych do tak restrykcyjnej wykładni, a w świetle dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego, stanowisko PKW nie może być utrzymane;

- art. 38a ust. 1 oraz ust. 2 pkt 3 i 6 w związku z art. 34a ust. 2-6 ustawy o partiach politycznych przez ich niezastosowanie przejawiające się w nieuprawnionym niewzięciu pod uwagę, a przez to pominięciu przez Państwową Komisję Wyborczą kluczowej dla ustalenia stanu faktycznego sprawy okoliczności - tj. faktu, że partia polityczna K. nie miała okresowo dostępu do rachunku bankowego partii.

Skarżąca wniosła o uznanie przez Sąd Najwyższy skargi za zasadną, skutkujące wydaniem przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o

przyjęciu sprawozdania partii politycznej K. o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2015 r., ewentualnie - o wydanie przez Sąd Najwyższy orzeczenia zawierającego ocenę prawną uznającą za prawidłowy i zgodny z przepisami ustawy o partiach politycznych sposób przyjęcia, gromadzenia i gospodarowania środkami finansowymi pochodzącymi ze zwrotu kosztów poniesionych przez partię polityczną K. w związku z wydatkami na kampanię wyborczą prowadzoną na potrzeby wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2014 roku - dokonany z zastosowaniem umowy o depozyt nieprawidłowy.

Państwowa Komisja Wyborcza w pisemnym stanowisku w sprawie przedmiotowej skargi partii politycznej K. podtrzymała swoje stanowisko zawarte w sentencji i w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały z dnia 19 października 2016 r. (zał. 1) i wniosła o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest nieuzasadniona.

Zasadzie jawności finansowania partii politycznych został przyznany charakter konstytucyjny (art. 11 ust. 2 Konstytucji RP). Zasada ta została wyrażona w rozdziale I Konstytucji, zatytułowanym „Rzeczpospolita”, wraz z wynikającą z art. 11 ust. 1 zasadą pluralizmu politycznego. Znaczenie jawności finansowania partii politycznych podkreślał wielokrotnie w swym orzecznictwie zarówno Trybunał Konstytucyjny, jak i Sąd Najwyższy (por. wyroki Trybunału z: 27 maja 2003 r., sygn. K 11/03, OTK ZU nr 5/A/2003, poz. 43, 13 lipca 2004 r., sygn. P 20/03, OTK ZU nr 7/A/2004, poz. 64, 14 grudnia 2004 r., sygn. K 25/03, postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 1 października 2003 r., sygn. akt III SW 152/03, OSNP nr 10/2004, poz. 181). Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny, zasada jawności finansowania partii politycznych stanowi istotne narzędzie społecznej kontroli funkcjonowania partii politycznych (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 stycznia 2010 r. w sprawie Kp 6/09, OTK-A 2010/1/3, M.P.2010/4/46).

W postanowieniu z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie III SW 74/14 (LEX nr 1738535) Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że konstytucyjna zasada jawności finansowania partii politycznych nie ogranicza się do samych źródeł owego

finansowania, lecz obejmuje również dalsze postępowanie z uzyskanym majątkiem i jego kontrolę, dla urzeczywistnienia której wprowadzony został w art. 24 ust. 8 ustawy z 1997 r. o partiach politycznych mechanizm gromadzenia środków finansowych partii politycznych na rachunkach bankowych. Rachunki te muszą należeć wyłącznie do partii politycznych. Nie jest dopuszczalne prowadzenie wspólnego rachunku przez partię polityczną i inne podmioty, gdyż byłoby to sprzeczne z zasadą jawności źródeł finansowania tych partii.

Reguły realizacji obowiązku gromadzenia przez partie polityczne środków finansowych na rachunkach bankowych były też przedmiotem wielu wcześniejszych judykatów Sądu Najwyższego, w których wyjaśniono między innymi, że: przepis art. 24 ust. 8 ustawy ma charakter bezwzględnie obowiązujący i każde jego naruszenie „skutkuje” odrzuceniem sprawozdania finansowego partii (postanowienie z dnia 4 sierpnia 2006 r., III SW 18/06); środki pochodzące z działalności własnej, o której mowa w art. 27 ustawy o partiach politycznych, nie mogą być gromadzone poza rachunkiem bankowym (postanowienie z dnia 4 sierpnia 2006 r., III SW 17/06, OSNP 2007 nr 17-18, poz. 268); dochody z majątku partii muszą być gromadzone na rachunku bankowym (postanowienie z dnia 4 sierpnia 2006 r., III SW 15/06, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 338); wynikający z art. 24 ust. 8 ustawy obowiązek gromadzenia środków finansowych jedynie na rachunkach bankowych dotyczy wszystkich środków finansowych a nie tylko funduszy wyborczych (postanowienie z dnia 17 września 2004 r., III SW 36/04); gromadzenie środków finansowych jedynie na rachunkach bankowych, o którym stanowi art. 24 ust. 8 ustawy o partiach politycznych, oznacza obowiązek dokonywania poprzez rachunek bankowy wszelkich operacji finansowych, zarówno wpłat jak i wypłat (postanowienie z dnia 1 października 2003 r., III SW 150/03). Jak skonstatował Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 1 października 2007 r., III SW 7/07 (OSNP 2008 nr 13-14, poz. 209), gromadzenie środków finansowych na rachunku bankowym gwarantuje pełną realizację zasady jawności finansowania partii politycznych. Nie jest rozwiązaniem szczególnym albo kłopotliwym w stosowaniu.

Sąd Najwyższy, w obecnym składzie, zaaprobował te konstatacje i uznał, że mają one adekwatne zastosowanie w niniejszej sprawie. Podstawę prawną

zaskarżonej uchwały stanowił art. 38a ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 38a ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy o partiach politycznych, zgodnie z którym Państwowa Komisja Wyborcza odrzuca sprawozdanie finansowe partii politycznej w wypadku stwierdzenia naruszenia art. 24 ust. 8 ustawy, polegającego na gromadzeniu środków finansowych poza rachunkiem bankowym, a także naruszenia art. 25 ust. 1 wskutek przyjęcia przez Partię środków od osoby prawnej oraz nieudokumentowania, że przyjęte przez Partię środki pochodziły ze źródeł dozwolonych. Odnosząc się do zarzutu błędnej interpretacji oraz niewłaściwego zastosowania art. 24 ust. 8 ustawy o partiach politycznych, przejawiającego się sprzecznym z ustawą przyjęciu przez Państwową Komisję Wyborczą, że przepis mówiący o gromadzeniu przez partię środków na rachunku bankowym oznacza, iż musi to być rachunek bankowy partii, należy zwrócić uwagę na jednoznaczną treść tego unormowania. Partia polityczna może gromadzić środki finansowe jedynie na rachunkach bankowych, z zastrzeżeniem art. 26a, tj. z wyłączeniem kwot ze składek członkowskich w wysokości nieprzekraczającej od jednego członka w jednym roku minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu poprzedzającym wpłatę, pozostawionych w terenowych jednostkach organizacyjnych partii z przeznaczeniem na pokrycie wydatków związanych z bieżącą działalnością.

Środki pochodzące z przysługującej partii K. dotacji podmiotowej w związku z udziałem partii w wyborach do Parlamentu Europejskiego, przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r., w wysokości 572.352,16 zł, nie wpłynęły na rachunek partii, lecz bezpośrednio na rachunek kancelarii adwokackiej J. W., co nie było kwestionowane. We wniosku do Ministra Finansów o wypłacenie dotacji podmiotowej, partia podała numer rachunku bankowego tej kancelarii, nie zaznaczając przy tym, że nie jest dysponentem tego rachunku. Przechowywanie środków finansowych partii na rachunku bankowym, niebędącym w jej posiadaniu było sprzeczne z zasadą jawności finansowania partii politycznej. Także skarbnik partii w wyjaśnieniach do złożonego sprawozdania (data wpływu 26 września 2016 r.) poinformował, że nie ma wiedzy, czy rachunek, na który zostały przelane środki z dotacji, jest wykorzystywany też do innych celów kancelarii adwokackiej J. W.

Zdaniem Sądu Najwyższego, partia K., w sposób jednoznaczny naruszyła wskazane wyżej zasady jawności finansowania partii politycznych, wskazując konto prywatnej kancelarii adwokackiej – jako konto bankowe partii, w celu otrzymania dotacji z Ministerstwa Finansów. W ocenie Sądu Najwyższego, obligatoryjną konsekwencją gromadzenia środków finansowych przez K. poza rachunkiem bankowym partii oraz przyjęcia przez partię polityczną środków finansowych z źródeł niedozwolonych było z mocy art. 38a ust. 2 pkt 3 ustawy z 1997 r. o partiach politycznych odrzucenie przez Państwową Komisję Wyborczą sprawozdania finansowego.

Odnosząc się do zarzutu błędnej interpretacji art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych i jego niewłaściwego zastosowania w zakresie naruszenia przez partię tego przepisu poprzez przyjęcie środków od osoby prawnej w łącznej wysokości 75 zł, należy wskazać, że z dołączonych do sprawozdania historii rachunków bankowych partii (zał. nr 8 i 9), wynika, że na rzecz partii dokonano dwóch wpłat od kontrahenta Z. Sp. z o.o., tj. od podmiotu posiadającego osobowość prawną. Jak wyjaśnił skarbnik partii w wyjaśnieniach do złożonego sprawozdania (data wpływu 26 września 2016 r.), wpłaty te zostały „przegapione” i nie zwrócono ich nadawcy. Partia w skardze także nie kwestionuje przyjęcia środków z rachunku bankowego osoby prawnej. Przyjęcie przez partię środków od podmiotu niebędącego osobą fizyczną stanowi naruszenie art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, zgodnie z którym partii politycznej mogą być przekazywane jedynie środki od obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy, naruszenie tego przepisu skutkuje odrzuceniem sprawozdania. W postanowieniu z dnia 22 września 2008 r. (sygn. akt. III SW 7/08) Sąd Najwyższy uznał, że wpłata na rzecz partii politycznej z rachunku bankowego stanowiącego rachunek firmowy jest zgodna z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych tylko w przypadku, gdy zostanie dokonana przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą i gdy zostanie wyraźnie wskazane, że środki pochodzą od osoby dysponującej rachunkiem. W ocenie obecnego składu Sądu Najwyższego, w niniejszej sprawie tak jednak nie było. Dysponentem rachunku bankowego spółki z o.o. była ta osoba prawna, a nie osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. W związku więc z naruszeniem art. 25 ust. 1

ustawy o partiach politycznych, zgodnie z art. 38a ust. 2 pkt 4 również z tego względu sprawozdanie partii podlegało odrzuceniu.

Odnosząc się do zarzutu błędnego zastosowania art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w zakresie naruszenia przez partię tego przepisu poprzez przyjęcie środków z nieudokumentowanych źródeł, skarga partii nie kwestionuje, że w dołączonych do sprawozdania wykazach wpłat składek członkowskich oraz darowizn w części pozycji nie podano miejsca zamieszkania osób dokonujących wpłat; dane te nie wynikają także z przedstawionych historii rachunków bankowych. W odpowiedzi na wezwanie do złożenia wyjaśnień, przesłanej przez partię (data wpływu 26 września 2016 r.) skarbnik partii nie wyjaśnił, czy wpłaty te zostały dokonane przez obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, jak również nie uzupełnił przedstawionych wykazów o brakujące dane. Zgodnie z treścią art. 25 ust. 1 ustawy - partii politycznej mogą być przekazywane środki finansowe jedynie przez obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. Nr 33, poz. 269), darowizny na rzecz Partii powinny być oznaczone w sposób umożliwiający identyfikację darczyńcy, tj. z podaniem imienia, nazwiska oraz miejsca zamieszkania osoby wpłacającej. Oznaczenie darowizn w taki sposób stanowi realizację zasady jawności źródeł finansowania partii politycznych, sformułowanej w art. 23a ustawy o partiach politycznych i będącej powtórzeniem zasady jawności finansowania partii politycznych sformułowanej w art. 11 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Nieudokumentowanie przez partię, że wpłaty dokonywane na jej rzecz pochodzą od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych) uniemożliwiło Państwowej Komisji Wyborczej stwierdzenie, że partia pozyskała w okresie sprawozdawczym środki finansowe ze źródeł dozwolonych.

W ocenie Sądu Najwyższego, w sądowym postępowaniu odwoławczym partia nie przedstawiła wystarczających argumentów, które mogły uwiarygodnić fakt dokonania wpłat przez obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania w

Polsce. W związku z powyższym sprawozdanie nie mogło zostać przyjęte i należało je odrzucić. Stanowisko takie zajął również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 listopada 2014 r. (sygn. akt III SW 72/14), w uzasadnieniu którego argumentował, że do naruszenia art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, interpretowanego w związku z art. 23a tej ustawy, dochodzi w przypadku przyjęcia przez partię polityczną do wykorzystania na działalność partyjną środków finansowych pochodzących od anonimowej osoby. Nie ma przy tym znaczenia wysokość kwoty przyjętej od anonimowej osoby. Nie można bowiem precyzyjnie ustalić, od jakiej granicy przyjęta darowizna ma istotne znaczenie dla funkcjonowania partii politycznej. Również ustawodawca nie zdecydował się na wyznaczenie w ustawie o partiach politycznych limitu wpłat, które mogą być niezidentyfikowane co do wpłacającej osoby. Subiektywna ocena poszczególnej partii w tej kwestii uniemożliwiłaby jej weryfikację przez Państwową Komisję Wyborczą. Z tego względu Sąd Najwyższy uznał, że każda anonimowa darowizna na rzecz partii politycznej, przyjęta do wykorzystania przez tę partię narusza wymienione przepisy, stanowiąc asumpt do odrzucenia sprawozdania finansowego partii. Również zakaz publicznych zbiórek pieniędzy (art. 24 ust. 6 ustawy) zmierza do wykluczenia sytuacji przyjmowania jakichkolwiek środków finansowych od niezidentyfikowanych osób.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu niewzięcia pod uwagę trudności, z którymi borykała się partia K., należy zwrócić uwagę, że zmiany w składzie zarządu partii były wewnętrzną sprawą tej partii; nie były spowodowane obiektywnymi czynnikami, które uniemożliwiły korzystanie przez partię z jej rachunków bankowych. Te wewnętrzne problemy organizacyjne partii, wynikające z braku adekwatnej koncyliacji członków tej partii, nie mogą rzutować na interpretację przepisów ustawy o partiach politycznych. Zdaniem Sądu Najwyższego, nie było żadnych ograniczeń w korzystaniu przez partię z jej rachunków bankowych ani przeszkód, aby osoby wpisane jako upoważnione do dysponowania rachunkami bankowymi partii (zgodnie z rejestrem sądowym) mogły dysponować środkami na rachunkach bankowych. Uzyskane z tych rachunków kwoty nie mogły być bowiem wykorzystane na prywatne cele, ale wyłącznie na cele statutowe partii lub cele charytatywne. Wbrew stanowisku prezentowanemu w skardze, przedstawione

przez stronę skarżącą dowody, w postaci interpretacji Państwowej Komisji Wyborczej przepisów ustawy, nie dopuszczają korzystania przez partię polityczną z rachunków bankowych do niej nienależących. Ponadto, środki z rachunku bankowego kancelarii adwokackiej J. W., przekazywane były na różne rachunki partii sukcesywnie w okresie od marca 2015 r. do września 2015 r., w tym na rachunek nr (...) w dniu 28 września przekazano kwotę 200.000 zł, na rachunek nr (...) dokonywano comiesięcznych wpłat w okresie od 30 marca 2015 r. do 3 września 2015 r. w łącznej kwocie 87.000 zł oraz na rachunek Funduszu Wyborczego - nr (...) przekazano kwotę 50.000 zł w dniu 13 marca 2015 r. Zatem pomimo zakończenia perturbacji organizacyjnych w partii, środki z dotacji podmiotowej nadal były gromadzone na innym rachunku niż rachunek partii K.

Ponieważ wszystkie istotne okoliczności sprawy zostały wyjaśnione przez partię na etapie postępowania przed Państwową Komisją Wyborczą, a Sąd Najwyższy dokonał również analizy argumentów i sugestii przedstawionych w skardze partii, dlatego uznał, że nie było potrzeby (postulowanego w skardze) zwracania się przez Sąd Najwyższy do banku (...) S.A. o przesłanie dokumentacji dotyczącej rachunków bankowych otworzonych w tymże banku przez partię polityczną K., a także - do Sądu Okręgowego w W. - o przesłanie akt sprawy [...], tj. akt rejestrowych dotyczących partii politycznej K.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd Najwyższy na podstawie art. 516 k.p.c. w związku z art. 38b i art. 34b ust. 2 ustawy o partiach politycznych orzekł jak w sentencji.

r.g.